

Kadernota 2019

Versie: Algemeen Bestuur 22 december 2017

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Algemeen	5
3. Programma's	6
3.1 Programma Gezondheid	6
3.2 Programma Centraal Meld- en Actiepunt (CMA).....	9
3.3 Programma Veiligheid: Risicobeheersing	9
3.4 Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg	9
3.5 Programma Veiligheid: Crisisbeheersing	11
3.6 Overhead	12
4. Paragraaf Bedrijfsvoering	13
5. Financiële kaders	14
5.1 Verdeelsystematiek algemene bijdrage gemeenten (harmonisatie)	14
5.2 Aantal inwoners	14
5.3 Indexatie algemeen	14
5.4 Weerstandsvermogen	15
5.5 Renteomslag.....	15
5.6 Vennootschapsbelasting	15
6. Meerjarenraming	16
Bijlage 1. Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's	17
Bijlage 2. Gemeentelijke bijdragen	18
Bijlage 3. Aansluiting begrotingsjaar 2018-2019	19

1. Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2019 van de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Hierin worden de beleidsmatige en financiële uitgangspunten en kaders voor de begroting 2019 vastgelegd.

In het kader van de doorontwikkeling van de informatiepositie van de Raden, is in overleg met de griffiers een verkenning uitgevoerd op de versterking van de rol bij de vaststelling van de kadernota als basis voor de opstelling van de begroting. Afgesproken is om niet eerder dan het begrotingsjaar 2020, in tegenstelling met wat hiervoor wettelijk is bepaald, mogelijk ook voor de kadernota een zienswijze traject te doorlopen.

De kadernota bevat een aantal beleidsinhoudelijke ontwikkelingen. Het merendeel daarvan zal binnen de begroting van de VRLN plaatsvinden. Ten aanzien van het Rijksvaccinatie programma betreft het wel een wijziging die financiële consequenties heeft. Verwacht mag worden dat dit niet leidt tot een netto lasten stijging maar dat gemeenten voor deze kosten via het gemeentefonds gecompenseerd zullen worden. De reële kostenstijging wordt veroorzaakt door de indexatiesystematiek en de reparatie van het huisvestingsbudget.

De totale financiële consequenties zijn weergegeven in bijlage 3.

2. Algemeen

De ambitie van de VRLN is om in 2025 de gezondste en veiligste regio te zijn. Een veilige en gezonde regio in Noord- en Midden-Limburg komt tot stand dankzij een gezamenlijke inspanning van burgers, organisaties, bedrijven en overheden. VRLN heeft een belangrijke en verbindende rol bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid en ongezondheid. Bij het voorkomen ondersteunt VRLN mensen met veilige en gezonde keuzes maken, bij het bestrijden ervan opereert VRLN slagvaardig en effectief. VRLN voldoet daarbij aan professionele standaarden en bestuurlijke verwachtingen.

De meerjarenstrategie van de VRLN kent drie speerpunten:

- risicogericht: door sturing op risico's en continue omgevingsanalyse kunnen we onze inspanningen beter richten (effectiviteit);
- vraaggericht: elke vraag gaat eigenlijk over een risico... we helpen de klant het liefst voordat hij een vraag stelt;
- informatiegestuurd: we maken op een slimme manier informatie levend en versterken hiermee de betrouwbare en deskundige informatiepositie.

Riskfactory

Via de Riskfactory, analoog aan het succesvolle concept in de regio Twente, biedt de VRLN samen met een aantal partners belevingsonderwijs aan voor groepen 7-8 van het basisonderwijs rondom diverse thema's op het gebied van Veiligheid en Gezondheid. De Riskfactory is een locatie in de regio die fysiek bezocht wordt door de scholen en waar leerlingen een aantal veiligheids- en gezondheidsscenario's doorleven.

De jaarlijkse kosten van de Riskfactory bedragen naar verwachting ruim € 200.000. Na aftrek van de deelnemersbijdrage van scholen en inverdieneffecten bij de VRLN is de insteek dat een deel wordt gedragen door de VRLN. Het gaat hierbij om herallocatie van programmageld binnen de kaders van de begroting. Activiteiten die tot op heden buiten het concept van de Riskfactory vorm en inhoud

kregen, worden na invoering van de Riskfactory binnen dat concept uitgevoerd. Het resterende deel van de kosten wordt gedekt via bijdragen van partners, subsidies en sponsoring. De Risk Factory verkeert op dit moment nog in een onderzoeksfase, op dit moment is de definitieve uitwerking in tijd en geld nog niet duidelijk.

3. Programma's

3.1 Programma Gezondheid

Ontwikkelingen in het Rijksbeleid

Het Rijk/VWS heeft de uitvoering van de publieke gezondheid grotendeels gedecentraliseerd naar gemeenten. Het Rijk is op zoek naar algemene borging van een aantal doelstellingen die zij gerealiseerd wil zien. Zoals RIVM het Rijksuitvoeringsorgaan is op landelijk niveau, zo wordt GGD door het Rijk gezien als uitvoeringsorgaan op regionaal niveau. Het stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid streeft naar eenvoud, transparantie, inzicht en effectiviteit in het samenspel van publieke gezondheid tussen de spelers op gemeentelijk en op rijksniveau.

Het landelijk stimuleringsprogramma Betrouwbare Publieke Gezondheid is bedoeld om:

- Meer zicht te krijgen op de inzet en effectiviteit van de publieke gezondheid;
- De pijlers van de GGD'en uit te bouwen en te versterken;
- De relatie van de publieke gezondheid in het sociaal domein te versterken. Concrete voorbeelden zijn het duiden en delen van gegevens uit de jeugd- en ouderenmonitoren, het ontwikkelen van wijkprofielen en daaraan gekoppelde interventies.

Op weg naar de Gezondste regio van Nederland leggen we, binnen het huidige takenpakket, meer dan voorheen de nadruk op het geven van advies (gevraagd en ongevraagd), de verbinding met het sociale domein, richten we ons vooral op preventie en zetten we nog meer in op de kennis en informatie die we als GGD in huis hebben. Daarbij leggen we in de doorontwikkeling de volgende accenten:

- Flexibele jeugdgezondheidszorg;
- Kwetsbare groepen (bijvoorbeeld verwarde personen, onverzekerden);
- Ouderen (kwetsbaarheid en eenzaamheid);
- Hoe verbinden en versterken we netwerken met de kennis en informatie die we hebben?

De activiteiten en interventies voeren we uit onder de noemer van positieve gezondheid. Positieve gezondheid sluit aan bij de principes van de transitie en transformatie in het sociale domein: eigen regie van burgers, veerkracht, zelf verantwoordelijkheid nemen, integraliteit, dichtbij de burger, ruimte voor professionals en participatie in de samenleving.

Positieve gezondheid gaat niet over ziekte en zorg, maar gaat over gezondheid en gedrag. Dit betekent een andere kijk op het leven vanuit de burger. Maar ook de rol van de professional verandert. Niet (meer) het zorgen voor de burger staat centraal, maar juist *ervoor* zorgen dat de burger eigen regie kan voeren. De professional faciliteert en coacht.

Als lid van het Netwerk Publieke Gezondheid, helpen wij om de beweging die ontstaan is in gang te houden. Door actief mee te denken, te inspireren en vooral verbinding te leggen tussen personen, organisaties, in netwerken en initiatieven. Samen met andere GGD-en en partners wordt aan dit gedachtegoed steeds meer handen en voeten gegeven en ingebed in onze programma's en werkwijzen. Een voorbeeld hiervan is de wijze waarop consultgesprekken gevoerd worden. Door de

breder blik op gezondheid wordt ook meer dan voorheen van de GGD verwacht dat zij beleidsinformatie verzamelt, analyseert en beschikbaar stelt aan gemeenten, burgers en netwerken over alle determinanten van gezondheid. Onze rapportages en dashboards zijn ingericht aan de hand van de dimensies van positieve gezondheid.

Verandertraject GGD Limburg-Noord

De ambitie van de VRLN (en dus ook van de GGD) is om de veiligste en gezondste regio te zijn in 2025. Maar om die ambitie te verwezenlijken zullen we als organisatie (inclusief de medewerkers) het anders aan moeten pakken. In juli van dit jaar is daarom een verandertraject ingezet met als beoogd resultaat een betere aansluiting op de veranderde omgeving en eisen vanuit de gemeenten.

Doorontwikkeling JGZ

Gemeenten, ketenpartners, ouders en kinderen hebben baat bij een proactieve en klantgerichte JGZ. Daarnaast vragen gemeenten de GGD Limburg-Noord te werken vanuit het concept van Positieve Gezondheid. Uitgaande van dit concept hebben de gebruikers van de JGZ, dat zijn de ouders en jongeren, zelf meer regie over hun eigen gezondheid en bepalen zij zelf wat ze nodig hebben om hun gezondheid te verbeteren.

De GGD is bezig met een flexibilisering van de werkwijze bij JGZ met als doel:

- Beter uitvoering geven aan het Basispakket JGZ 2015 waarin niet langer het HOE, maar alleen het WAT de JGZ moet doen duidelijk omschreven staat;
- Alle kinderen krijgen minimaal verantwoorde zorg en er is ruimte voor kinderen die meer zorg nodig hebben;
- Ouders en jongeren komen meer in regie als het gaat om preventieve gezondheid;
- JGZ, sociale wijkteams en scholen maken meer gebruik van elkaars expertise en werken meer samen;
- GGD geeft duidelijker invulling aan beleidsadvisering aan gemeenten, o.a. door het leveren van meer beleidsinformatie.

Omgevingswet

De veranderingen in de leefomgeving vragen om een meer integrale visiebenadering van de leefomgeving en gezondheid. Doel is een duurzame, hoog kwalitatieve, maar vooral ook gezonde en veilige omgeving te creëren voor iedereen. Daarbij zijn alleen normen en regels niet voldoende. De omgevingswet gaat uit van een meer integrale visiebenadering van de leefomgeving en gezondheid. Dit betekent dat decentrale overheden scherp in beeld brengen welke risico's er zijn en kunnen ontstaan, deze risico's afwegen en vervolgens maatregelen nemen die de veiligheid en gezondheid bevorderen. Zo kan de Omgevingswet daadwerkelijk bijdragen aan een gezondere leefomgeving. Het is noodzakelijk dat bestuurders in staat worden gesteld goede afwegingen te maken, zodat zij gefundeerde beslissingen kunnen nemen. Vanuit de VRLN wordt de Omgevingswet integraal benaderd door vanuit veiligheid én gezondheid gemeenten te adviseren over een gezonde en veilige leefomgeving aan de hand van een integraal beoordelingskader en aan te sluiten bij gemeentelijke werkgroepen rondom de implementatie van de Omgevingswet. Qua aanpak bestaat nog veel verschil tussen de gemeenten onderling. Ook in 2019 wordt nog verder gebouwd aan dit integrale beoordelingskader. Dan is het tijd om na te denken over de inrichting. Kortom, het instrumentarium is veelbelovend. Maar de implementatie ervan heeft vooralsnog meer structuur en relatie naar beleid en uitvoering nodig.

Overheveling financiering Rijksvaccinatieprogramma

Per 1 januari 2019 wordt het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) verankerd in de Wet publieke gezondheid. Met het wetsvoorstel wordt de uitvoering van het RVP onder de verantwoordelijkheid van gemeenten gebracht. Deze wijziging vraagt om een gedegen implementatietraject waarbij ruimte is om eventuele onverwachte obstakels weg te nemen. Deze zal in 2018 ingezet worden maar zeker nog doorlopen in 2019. Bij dit implementatietraject is er blijvende aandacht voor de taken en verantwoordelijkheid van de gemeenten die in 2018 worden beschreven.

De GGD wil dit RVP voor de gemeenten blijven uitvoeren onder gelijkblijvende condities en met een gelijkblijvende vaccinatiegraad en gelijkblijvend kwaliteitsniveau. Hiertoe is berekend dat de uitvoering van het RVP in 2019 € 759.000 kost. Dit bedrag is berekend met landelijk gevalideerde normtijden en de werkelijke begrote kosten van personeel en materieel van de GGD Limburg-Noord. Niettemin is dit bedrag indicatief. Het is afhankelijk van het precieze jaarcohort, de daadwerkelijk uitgevoerde vaccinaties en de autonome ontwikkelingen. In de kadernota 2019 is genoemd bedrag opgenomen in de gemeentelijke bijdrage voor de uitvoering van het RVP. De specifieke financiële consequenties voor gemeenten (via uitkering gemeentefonds) zullen naar verwachting in de decembercirculaire 2018 bekend worden gemaakt. Wanneer de financiële consequenties voor de gemeenten duidelijk zijn, wordt een voorstel voor de uitvoering RVP voorgelegd aan de bestuurscommissie GGD. Besluitvorming hierover wordt verwerkt in de begroting 2019.

Regionalisering TBC

De regionalisering binnen Tuberculosebestrijding is bedoeld om op het niveau van Zeeland, Brabant en Limburg met elkaar te kijken hoe we bepaalde problemen en uitdagingen voor de toekomst het beste kunnen aanpakken. De TBC bestrijding ondergaat naar verwachting een verandering, waarmee ook de processen binnen TBC aan verandering onderhevig zijn. Voorsortierend op een meer landelijke bestrijding van TBC, kan er binnen de regionalisering afstemming plaatsvinden die recht doet aan die toekomstige landelijke aanpak. Voor 2019 en verder geldt dat de regionalisering onlosmakelijk verbonden zal zijn met onze GGD, tenzij er vervroegd een keuze wordt gemaakt voor een landelijke aanpak.

Antibiotica resistentie

Er worden zogenaamde zorgregio's gemaakt om een uitbraak voor antibiotica resistente bacteriën op te pakken; voor ons is dat de Zorgregio Limburg. Binnen de Zorgregio worden in 2017 afspraken gemaakt in multidisciplinair verband om een eventuele uitbraak van antibiotica resistente bacteriën het hoofd te bieden. Deze pilot duurt 2 jaar.

Vanaf 2019 is er structureel €15 miljoen ter beschikking voor het functioneren van de netwerken. Hoe de verdeling van het budget er uit zal zien is nog niet bekend.

Opleidingen publieke gezondheidszorg

Al jaren blijft de instroom in de opleidingen, die VWS subsidieert voor de publieke gezondheidszorg achter bij wat VWS aan opleidingsplaatsen beschikbaar stelt. Ook in onze regio is het niet eenvoudig om voldoende GGD-artsen te vinden. De tweede kamer hecht aan voldoende artsen publieke gezondheidszorg voor een adequate uitvoering van de Wet publieke gezondheidszorg en de Jeugdwet.

Meer flexibiliteit in het huidige toewijzings- en subsidiesysteem en het kostendekkend maken van de subsidie neemt enkele belemmeringen weg en moet zorgen voor meer instroom. De ingangsdatum van het landelijk werkgeverschap staat gepland op 1 januari 2019 en werd aangekondigd in de Kamerbrief over opleidingen publieke gezondheidszorg (juli 2016).

3.2 Programma Centraal Meld- en Actiepunt (CMA)

Door de Bestuurscommissie WMO is besloten tot ontvlechting van het CMA met ingang van 1 januari 2018 uit de GGD en daarmee de VRLN. Besluitvorming rondom de afwikkeling van de frictiekosten ligt voor in het Algemeen Bestuur van 22 december 2017. In hoeverre de frictiekosten nog onderdeel zullen zijn van de exploitatie van de VRLN is op dit moment niet aan te geven. Nader onderzoek om deze kosten te beperken wordt momenteel uitgevoerd.

3.3 Programma Veiligheid: Risicobeheersing

Invoering omgevingswet

In het kader van de nieuwe omgevingswet die in gaat op 1 januari 2021 wordt voor 2019 en 2020 een (om)scholingsprogramma ontwikkeld voor medewerkers risicobeheersing in samenwerking met het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). Deze scholing richt zich op de nieuwe kwalificatieprofielen die door brandweer Nederland zijn ontwikkeld. Dit (om)scholingsprogramma leidt tot extra kosten. Aangezien er mogelijk vanuit het Rijk hiervoor middelen beschikbaar worden gesteld, is het nog niet bekend in hoeverre dit (om)scholingsprogramma voor de VRLN tot extra kosten leidt. In de loop van 2018 komt hierover meer duidelijkheid.

De nieuwe omgevingswet brengt ook met zich mee dat wij met ingang van 2021 worden geacht aan te sluiten op het digitaal stelsel omgevingswet. Dat betekent dat wij digitaal moeten kunnen communiceren met onze opdrachtgevers. Tevens moeten wij ervoor zorgen dat relevante informatie, zoals over bluswatervoorziening en bereikbaarheid, geborgd is in het digitale overheidssysteem en beschikbaar komt voor burgers en bedrijven. Dit vraagt in 2019 extra capaciteit op het gebied van informatiemanagement. Daarbij hebben wij de intentie uitgesproken om te gaan participeren in de aanbesteding voor een gezamenlijk en uniform informatiesysteem voor Limburg. Alle gemeenten van Noord- en Midden-Limburg doen hier aan mee, evenals de provincie. Mogelijk moeten wij hiervoor in 2019 nog een inhaalslag maken op het gebied van digitalisering van bestaande dossiers.

Aan al deze ontwikkelingen zijn extra kosten geraamd. Op dit moment zijn de hoogte van de bedragen en de dekkingsmogelijkheden nog niet in beeld. In de eerste helft van 2018 wordt hierover een voorstel ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

3.4 Programma Veiligheid: Basisbrandweerzorg

Harmonisatie 24-uursdienst

In het verlengde van de regionalisering en de harmonisatie van de gemeentelijke bijdrage wordt het beroepsdeel van de brandweer (24-uursdienst) met ingang van 1-1-2019 geharmoniseerd en meer evenwichtig verdeeld over de centrumposten Venlo en Roermond. Gekozen is voor een 4-ploegensysteem (vier in Venlo en vier in Roermond). Onderdeel van de harmonisatie is de uniformering van de inroostering. Dit vraagt een zorgvuldige voorbereiding, die dan ook al in 2017 van start is gegaan. De invoering van het nieuwe 4-ploegensysteem kan binnen de kaders van de begroting worden vormgegeven. In de eerste drie jaar na invoering is er wel in beperkte mate sprake van frictiekosten als gevolg van standplaatswijziging en vergoeding daarvoor op basis van het sociaal statuut. Dit zal variëren tussen € 6.000 en maximaal € 22.000. Streven is dit op te vangen binnen de begroting.

Bij dit traject hoort ook de harmonisering van de arbeidsvoorwaarden. Hierin spelen ook de OR en het GO een belangrijke rol. Mogelijk dat dit nog gaat leiden tot frictiekosten. Hierover komt meer duidelijkheid in de loop van 2018.

Overgangsrecht Functioneel Leeftijdsontslag (FLO)

Als gevolg van het nieuw afgesloten akkoord zijn de berekeningen van de FLO kosten geactualiseerd. Binnen het huidige afsprakenkader worden deze lasten gedragen door de Gemeente Venlo en het voormalig district Roermond en maken als zodanig geen deel uit van de geregionaliseerde begroting. Zij zullen separaat geïnformeerd worden over de financiële consequenties.

Arbeidshygiëne

In 2015 is gestart met de planvorming rondom arbeidshygiëne. Reden hiervoor is een geconstateerd verhoogd risico op kanker bij repressieve brandweerm medewerkers en de noodzaak om dit risico te reduceren. Het plan van aanpak is bestuurlijk vastgesteld in 2016, met structurele financiële middelen vanaf 2017 voor extra personele lasten, exploitatie en kapitaalslasten voor de noodzakelijke investeringen. Inmiddels zijn we twee jaar verder en is meer inzicht ontstaan in het dossier arbeidshygiëne. Een aantal investeringen zijn in de tijd naar achteren geschoven om deze gelijktijdig te implementeren met de lopende nieuw- en verbouwtrajecten van brandweerposten. Het benodigde bedrag per jaarschijf wijkt daarmee af van de eerder afgegeven raming met gemiddelde bedragen. In 2017 is er een overschot, in de jaren 2018 t/m 2020 een tekort. Voorstel is de overschotten te storten in de nieuwe egalisatiereserve materieel (zie volgende punt) en de tekorten 2018-2020 ten laste van deze reserve te brengen.

Indien besloten wordt om geen (egalisatie)reserve in te stellen, dan ontstaat in 2019 een tekort (zie volgende punt). Vooralsnog wordt bij deze kadernota 2019 uitgegaan van een positief besluit rondom de reserve, waardoor er geen tekort ontstaat.

Egalisatiereserve materieel

De brandweer maakt gebruik van een groot scala aan materieel voor het uitvoeren van taken. Dit varieert van klein materieel voor de dagelijkse praktijk tot groot materieel zoals blus- en hulpverleningsvoertuigen. Sinds 2010 is invulling gegeven aan de regionalisering van de brandweer. Achtereenvolgens zijn de districten Weert (2010), Venlo (2011), Venray (2012), Roermond (2013) en Peel & Maas (2014) opgenomen binnen de Veiligheidsregio. Hierbij is ook al het aanwezige materieel en daarvoor bestemde budgetten overgenomen van de gemeenten, waarbij niet gekozen is voor het principe "schoon door de poort". Wat er was is overgegaan, veelal zonder daarbij een toetsing door te voeren naar kwaliteit en beschikbare exploitatie- en vervangingsbudgetten. Dit heeft er toe geleid dat er grote verschillen zijn ontstaan in kwaliteit en kwantiteit, in afschrijvingstermijnen en het wel of niet aanwezig zijn van vervangingsbudgetten.

Inmiddels is al het beschikbare materieel (incl. meubilair) in kaart gebracht, zijn afschrijvingstermijnen geharmoniseerd en budgetten op basis van de toekomstige behoefte naar een minimaal aanvaardbaar niveau aangepast. Deze operatie met onduidelijkheid over de situatie en temporisering van investeringen heeft ertoe geleid dat het verloop van kapitaallasten een andere is dan opgenomen in de jaarschijven in de meerjarenraming. Het beeld voor de periode 2017 t/m 2020 is dat er in 2017 en 2018 inclusief arbeidshygiëne een overschot is ten opzichte van het gemiddelde in de meerjarenraming, terwijl in 2019 en 2020 een tekort ontstaat. Het gemiddelde over 4 jaar is echter voldoende om aan de minimale behoefte te voldoen, zeker wanneer boekwinsten terugvloeien naar deze begrotingspost. Gezien de jaarlijkse fluctuaties in deze begrotingspost en de behoefte om tot een genormeerd stabiel kostenniveau te komen is het in gebruik nemen van een egalisatiereserve de meest voor de hand liggende oplossing.

Het instellen van deze egaliseriereserve ligt ter besluitvorming voor in de bestuursvergadering van december 2017. Indien evenwel besloten wordt om géén egaliseriereserve in te stellen, dan ontstaat in 2019 een tekort op kapitaalslasten van € 214.000 (incl. arbeidshygiëne en meubilair). Voornamelijk wordt bij deze kadernota 2019 uitgegaan van een positief besluit rondom de egaliseriereserve, waardoor er geen tekort ontstaat.

In de tweede helft van 2018 worden de contouren van het nieuwe brandweerbeleidsplan (2020-2025) voorgelegd aan het bestuur. Hierin zullen bestuurlijk een aantal fundamentele beleidskeuzes genomen dienen te worden die ook van invloed zijn op de hoogte van het benodigde budget voor materieel, uitgaande van een verantwoorde slagkracht en kwaliteitsniveau. De financiële effecten hiervan worden zichtbaar vanaf het begrotingsjaar 2021.

Huisvesting

Met ingang van 1 januari 2017 zijn de huisvestingslasten van de brandweer geregionaliseerd. Voor een aantal brandweerposten is nieuwbouw aan de orde. Het gaat hierbij in ieder geval om Ittervoort (samenvoeging Thorn en Hunsel), Nederweert en Stramproy. Nieuwbouw voor de posten Horst en Heythuysen wordt overwogen, alsmede verbouw/uitbreiding van de centrumpost Venray. De exploitatielasten voor nieuwe posten zijn niet hoger dan de lasten zoals die voor de huidige posten opgenomen in de begroting van de VRLN.

Eind 2018/eerste helft 2019 wordt de nieuwbouw voor Ittervoort, Nederweert en Stramproy in gebruik genomen. Voor 2019 zijn de lasten going concern in de begroting opgenomen.

3.5 Programma Veiligheid: Crisisbeheersing

Arbeidsmarkt

In toenemende mate ervaren we voor de Veiligheidsregio een krapte op de arbeidsmarkt. Met name voor functies binnen crisisbeheersing is het op korte termijn lastig en soms onmogelijk om tegen verantwoorde kosten tijdelijke of structurele vacatures in te vullen. Een organisatie breed actieprogramma is in voorbereiding om de werving en het behoud van personeel een impuls te geven en alternatieven te verkennen. Uitvoering van dit actieprogramma zal waarschijnlijk gepaard gaan met extra uitgaven. Streven is dit in 2019 voor crisisbeheersing op te vangen met incidentele voordelen op reguliere taken. De afgelopen jaren zijn we er in geslaagd om voor reguliere taken, gefinancierd via de gemeentelijke bijdrage, subsidies en bijdragen van derden binnen te halen. De verwachting is dat dit ook in 2019 zal lukken.

Indeling programma

In de huidige begroting van het programma crisisbeheersing vormen crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking en GHOR twee aparte programmaonderdelen. De praktijk laat zien dat dit een niet-natuurlijke scheiding is. Diverse budgetten overlappen elkaar. Dat geldt voor personele inzet, materieel en opleiden/oefenen. Voorstel is dan ook om het programmaonderdeel GHOR met ingang van de begroting 2019 in te voegen in programmaonderdeel crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking.

3.6 Overhead

In het kader van de vernieuwing van het BBV op grond van de voorstellen van de commissie Depla, worden de kosten voor de bedrijfsvoering niet meer verdeeld naar de verschillende programma's op grond van ingewikkelde sleutels, maar worden de kosten ondergebracht in het onderdeel Overhead.

Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij worden in het BBV een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- Kosten dienen zoveel mogelijk direct te worden toegerekend aan het betreffende programma;
- Ondersteunende werkzaamheden die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of een extern product horen thuis bij de overhead;
- Hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead;
- De huisvesting voor algemene taken behoort tot de overhead. Huisvesting specifiek voor brandweer of GGD worden bij het betreffende programma begroot.

Zoals eerder gememoreerd zijn huisvestingslasten in voorgaande jaren verlaagd met het oog op een te creëren unilocatie. Inmiddels is duidelijkheid ontstaan over de benodigde onderhoudsvoorziening en in plaats van de eerder gemelde € 160.000 is € 80.000 op jaarbasis nodig voor dit doel.

4. Paragraaf Bedrijfsvoering

De aandacht richt zich op versterken van de informatiegestuurdheid, vraaggerichtheid en risicogerichtheid in de bedrijfsvoering.

Voor bedrijfsvoering ligt daarbij de focus op de ontwikkelingen van de volgende randvoorwaarden:

- Verbeteren stuur- en beheersinformatie.
De vernieuwde personele- en financiële en business intelligence systemen maken dit mogelijk. De doorontwikkeling van de informatievoorziening en structuur moet er tevens toe leiden dat de organisatie beter in staat is de vragen van klanten en stakeholders beter te beantwoorden en daarmee beter aan te sluiten op de gewenste output tegen een passende prijs en kwaliteit.
- Huisvesting
Nieuwbouw van diverse kazernes en het benutten van kansen om de bezettingsgraad van bestaande kantoorruimte te vergroten en waar mogelijk kantoorruimte af te stoten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk gebruik van kantoorruimte door Brandweer en GGD.
- Ons personeel is het kapitaal van onze organisatie. Maatschappelijke ontwikkelingen als vergrijzing, ontgroening, snelle en verdergaande digitalisering van de werkomgeving in combinatie met een hoge gemiddelde leeftijd en de specifieke arbeidsmarktomstandigheden in Limburg vragen om gericht (strategisch) personeelsbeleid. We gaan verder met het Personeel programma Vitaal en Veerkrachtig met een viertal aandachtsgebieden: omgevingsbewustzijn, arbeidsmobiliteit, vakmanschap en positief gezond.
- De ICT infrastructuur, digitaal samenwerken en informatieveiligheid vragen continu onze aandacht. We zijn op deze aspecten goed aangesloten op landelijke ontwikkelingen en investeringen binnen de brandweer en de GGD. Ook in 2019 zullen we blijven investeren om deze cruciale randvoorwaarde voor zowel onze primaire als ondersteunende processen op een kwalitatief goed niveau brengen en te houden. Speciale aandacht heeft het bewustmaken van medewerkers op het eigen gedrag op het gebied van informatieveiligheid en digitalisering. Ook het fysieke toegangsbeheer van al onze locaties wordt in dit licht onderzocht en waar nodig aangepast.
- Onbekend maakt onbemind.
Ons team Communicatie zal zich verder inzetten om de VRLN en haar sterke merken GGD en Brandweer pro actief te positioneren naar onze stakeholders en de ketens waarin we participeren. Dat geldt in het bijzonder in het blijvend contact leggen met onze klanten, de gemeenten. Op het gebied van crisiscommunicatie wordt de relatie met de gemeenten, de oranjekolom versterkt.

In zijn algemeenheid blijven we externe kansen en ontwikkelingen nauwgezet volgen en spelen we daarop in indien dit bij kan dragen tot een betere en/of efficiëntere bedrijfsvoering.

5. Financiële kaders

5.1 Verdeelsystematiek algemene bijdrage gemeenten (harmonisatie)

Met ingang van de begroting 2017 is de besluitvorming over de verdeling van de kosten en opbrengsten naar de deelnemende gemeenten geharmoniseerd. Er zijn verdeelsleutels vastgesteld die bepalend zijn voor de toewijzing van de kosten en opbrengsten van de diverse programma's over de deelnemende gemeenten. Er is met de gemeenten een ingroeiregeling afgesproken van 4 jaar waarbij de verschillen in stappen van 25% worden vereffend. Dat betekent dat het verschil tussen het gemeentelijk aandeel volgens de oude systematiek en de nieuwe systematiek in het vierde jaar conform de gewenste situatie is. De begroting 2019 is het derde jaar van het ingroeimodel, waarbij er dus een verrekening plaatsvindt op basis van 75%.

5.2 Aantal inwoners

Conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) wordt het aantal inwoners genomen op 1 januari voorafgaande aan het begrotingsjaar. Voor 2019 dus 1 januari 2018. De eerste schatting hiervan van het CBS is medio februari 2018 bekend en zal als basis dienen voor het opstellen van de begroting 2019. In deze kadernota wordt uitgegaan van het inwoneraantal op 1 januari 2017.

5.3 Indexatie algemeen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten, dat kostenontwikkelingen als gevolg van loon- en prijsstijgingen worden meegenomen in de bijdrage op basis van een vastgesteld kader. Dit kader behelst dat kostenstijgingen, die buiten de beïnvloedingssfeer van de VRLN liggen, worden meegenomen in de bijdrage. Basis voor de loonontwikkelingscompensatie vormt de verwachte ontwikkeling op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau en verrekening achteraf. Voor de ontwikkeling van de materiële kosten wordt in de systematiek uitgegaan van de Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC) uit de MEV.

5.3.1 Loonstijging

Uitgangspunt voor de raming van de looncompensatie is het akkoord van de vakbonden en de VNG over de nieuwe cao-afspraken.

In deze kadernota 2019 is de index ter hoogte van 2,7% meegenomen, gebaseerd op de meest recente MEV/CEP-publicatie, sector overheid van het Centraal Planbureau. In de begroting 2019 wordt uitgegaan van het dan meest recente %.

5.3.2 Materiële kostenstijging

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd om met ingang van het begrotingsjaar 2018 de 'index materiële overheidsconsumptie'(IMOC) uit de MEV toe te passen voor de materiële kosten. In deze kadernota 2019 is deze IMOC bepaald op 1,6%. In de begroting 2019 wordt uitgegaan van het dan meest recente %.

5.4 Weerstandsvermogen

Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met de aanvulling van het weerstandsvermogen door het ophogen van de gemeentelijke bijdrage gedurende 4 jaar met € 152.000 per jaar (gemiddeld € 0,30 per inwoner per jaar) ingaande het begrotingsjaar 2018. Eventuele positieve resultaten die in deze periode van 4 jaar worden behaald worden in mindering gebracht op de bijdrage van het daaropvolgende jaar. In de kadernota is voornamelijk de volledige aanvulling ten bedrage van € 152.000 meegenomen. Bij het bepalen van de definitieve last voor 2019 wordt een eventueel positief resultaat vanuit de jaarverantwoording 2018 in mindering gebracht.

5.5 Renteomslag

In de begroting 2019 wordt, evenals in de begroting 2018, gerekend met een rente-omslagpercentage van 2,25% conform de nieuwe richtlijnen van het BBV. In de nieuwe richtlijnen van het BBV wordt aangegeven dat de omslagrente maximaal 0,5% mag afwijken van de werkelijke rente.

5.6 Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen van bijvoorbeeld gemeenten, provincies en waterschappen belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Met deze wetswijziging wil de Nederlandse overheid gelijkheid creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Naar verwachting zullen de hiermee samenhangende financiële gevolgen voor de veiligheidsregio zeer beperkt zijn. Op dit moment wordt de aangifte vennootschapsbelasting over 2016 voorbereid.

6. Meerjarenraming

In deze kadernota wordt ook een meerjarenraming gepresenteerd. In de meerjarenraming zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- Vanaf 2020 is er geen correctie meer nodig voor de consequenties van het ingroeimodel voor de verdeelsystematiek algemene bijdrage gemeenten (harmonisatie);
- Met ingang van het begrotingsjaar 2021 maakt de Meldkamer naar verwachting geen onderdeel meer uit van de begroting van de Veiligheidsregio Limburg-Noord. De gemeentelijke bijdrage van € 1.504.000, inclusief overhead, zou in dat geval vanaf 2021 komen te vervallen.
- Indien de ontwikkeling zich voltrekt conform voorgetseld zal vanaf 2022 is er geen extra bijdrage meer nodig zijn voor het aanvullen van het weerstandsvermogen ten bedrage van € 152.000.

De financiële consequenties in een meerjarenperspectief van de indexatiesystematiek zijn niet meegenomen in de meerjarenraming. Ergo een en nader is opgenomen tegen het prijspeil 2019. Voor de definitieve opstelling van de begroting 2019 zijn de gegevens van september circulaire 2018 bekend.

De meerjarenraming per programmaonderdeel is weergegeven in bijlage 1 en in bijlage 2 staat de vertaling voor de bijdrage per gemeente.

Bijlage 1. Verdeling gemeentelijke bijdragen over de programma's

Verdeling gemeentelijke bijdragen over de overhead en de programma's

(bedragen in duizenden euro's)

Programma	Programmaonderdeel	2018	2019	2020	2021	2022
Overhead		13.117	12.791	12.791	12.380	12.227
Subtotaal overhead		13.117	12.791	12.791	12.380	12.227
Gezondheid	Jeugdgezondheidszorg 0-18	8.656	9.604	9.604	9.604	9.604
	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	1.024	1.102	1.102	1.102	1.102
	Bewaken publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crisis	117	121	121	121	121
	Toezicht houden	-29	0	0	0	0
	Onderzoek, kennis en advies	1.155	1.320	1.320	1.320	1.320
Subtotaal Gezondheid		10.924	12.146	12.146	12.146	12.146
Veiligheid Risicobeheersing	Ruimtelijke veiligheid	134	148	148	148	148
	Industriële veiligheid	-	0	0	0	0
	Bouw veiligheid	339	356	356	356	356
	Gebruiksveiligheid	1.379	1.428	1.428	1.428	1.428
	Onderzoek en beleid	266	278	278	278	278
Subtotaal Veiligheid Risicobeheersing		2.118	2.211	2.211	2.211	2.211
Veiligheid Basisbrandweerbzorg	Incidentbestrijding	7.631	7.934	7.934	7.934	7.934
	Vakbekwaamheid, materieel en (beleids)ontwikkeling	12.215	12.702	12.702	12.702	12.702
Subtotaal Veiligheid Basisbrandweerbzorg		19.846	20.636	20.636	20.636	20.636
Veiligheid Crisisbeheersing	Crisisbeheersing en multidisciplinaire samenwerking (incl. GHOR)	1.932	1.989	1.989	1.989	1.989
	Gemeentelijke processen	549	561	561	561	561
	Meldkamer	1.060	1.091	1.091	-	-
Subtotaal Veiligheid Crisisbeheersing		3.541	3.641	3.641	2.550	2.550
CMA	CMA	422	-	-	-	-
Subtotaal CMA		422	-	-	-	-
Totaal		49.967	51.424	51.424	49.923	49.770

Bijlage 2. Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen zijn vanaf 2017 bepaald op basis van de nieuwe verdeelsystematiek en zijn gebaseerd op de eerder genoemde uitgangspunten. In onderstaande tabel wordt het verloop over de jaren 2018 – 2022 weergegeven.

In 2019 is sprake van een ingroei van 75% gebaseerd op de besluitvorming over de harmonisatie van de gemeentelijke bijdragen.

Gemeentelijke bijdragen

(bedragen in duizenden euro's)

Gemeente	Begroting 2018	Mutaties a.g.v. ingroei	CMA	Loonstijging 2019	Prijsstijging 2019	RVP 2019	Onderhoudsvoorziening 2019	Bijdragen 2019	Bijdragen 2020 raming	Bijdragen 2021 raming	Bijdragen 2022 raming
Beesel	1.183	27,8	0	23	7	20	2	1.262	1.290	1.251	1.247
Bergen	1.351	-12,8	0	22	7	20	2	1.389	1.376	1.338	1.334
Echt-Susteren	2.712	-5,2	0	54	16	47	5	2.830	2.824	2.732	2.722
Gennep	1.623	-11,9	0	29	9	26	3	1.677	1.665	1.615	1.610
Horst aan de Maas	4.052	90,1	0	72	22	63	7	4.305	4.395	4.272	4.260
Leudal	3.419	40,6	0	61	18	53	6	3.598	3.639	3.534	3.524
Maasgouw	2.224	-48,5	0	40	12	35	4	2.267	2.219	2.150	2.143
Mook en Middelaar	515	-25,0	0	25	4	0	1	520	495	472	470
Nederweert	1.567	-28,6	0	29	9	25	3	1.603	1.575	1.526	1.521
Peel en Maas	3.968	-7,9	0	74	22	65	7	4.127	4.119	3.993	3.981
Roerdalen	1.891	-34,6	0	35	11	31	3	1.936	1.902	1.841	1.835
Roermond	5.865	1,6	0	98	29	86	9	6.088	6.090	5.923	5.906
Venlo	10.947	-85,9	-538	172	52	150	16	10.712	10.627	10.333	10.303
Venray	4.027	87,1	0	74	22	65	7	4.282	4.369	4.243	4.230
Weert	4.624	13,0	0	84	25	74	8	4.828	4.841	4.697	4.682
Totaal	49.968	0,0	-538	890	266	759	80	51.424	51.424	49.920	49.767

Bijlage 3. Aansluiting begrotingsjaar 2018-2019

De aansluiting begroting 2018 naar 2019 kan worden weergegeven op basis van de volgende mutatie:

Aansluiting begroting 2018 - kadernota 2019 *(bedragen in duizenden euro's)*

	Bedrag	I/S
Basis gemeentelijke bijdrage 2018	49.967	S
Effect loonstijging 2019	890	S
Effect prijsstijging 2019	266	S
Rijksvaccinatieprogramma	759	S
CMA	-538	S
Storting onderhoudsvoorzieningen	80	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2019	51.424	S

I=incidenteel/S=structureel

De effecten loon- en prijsstijging 2019 zijn conform de afspraken ten aanzien van de indexatie, zie ook 5.3.

De mutatie samenhangend met het overhevelen van rijksmiddelen naar gemeenten voor het Rijksvaccinatieprogramma is toegelicht bij punt 3.1 (pagina 7).

De uitvoering CMA maakt in 2019 naar verwachting geen deel meer uit van de VRLN, de gemeentelijke bijdrage neemt hierdoor af bij gemeente Venlo (zie 3.2 pagina 8).

Naar aanleiding van opmerkingen door de accountant zijn de onderhoudsvoorzieningen van de kantoorgebouwen VRLN geactualiseerd. Hieruit volgt een tekort in de jaarlijkse storting van € 80.000.